

Rahandusministeerium

03.10.2025

Suur-Ameerika 1

10122 Tallinn

info@fin.ee

SELGITUSTAOTLUS

Advokaadibüroo TEGOS kliendiks on juriidiline isik (edaspidi **ettevõtte**), mis käesoleval hetkel tegutseb krediidiinkassode ja -ostjate seaduse (edaspidi **KIOS**) § 94 lg-s 4 sisalduva üleminekusätte alusel. Eelnimetatud sätte järgi võivad isikud, kes on registrisse kantud ja tegelenud enne KIOS-i jõustumist krediidihaldustegevusega (KIOS § 3 lg 2 tähenduses), mis puudutab viivituses olevaid krediidilepinguid, mille suhtes on enne 30.06.2025 algatatud kohtu- või täitemenetlus, kuni 31.12.2026 krediidihaldustegevust jätkata ilma KIOS-is krediidihaldustegevusele ettenähtud nõudeid järgimata.

Praegusel hetkel võtab ettevõtte peamiselt vastu ettevõtte poolt varasemalt omandatud viivituses olevatest tarbijakrediidilepingutest ja/või tarbijakrediidinõuetest, mille suhtes on algatatud kohtu- või täitemenetlus, tulenevaid makseid, sh jõustunud kohtulahendi alusel ja/või kohtutäituri tegevuse tulemusel tarbijatest krediidisaaajate (edaspidi **krediidisaaajad**) poolt otse ettevõtte arvelduskontole tehtavaid makseid krediidilepingust tulenevate kohustuste täitmiseks (edaspidi **maksed**).

Kooskõlas märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse §-ga 3 palume Rahandusministeeriumi seisukohta, kas ettevõtte allpool punktis 1 kirjeldatud tegevus krediidisaaajatelt maksete vastuvõtmisel on kvalifitseeritav krediidihaldustegevusena KIOS-i tähenduses, mis eeldab alates 01.01.2027 krediidiinkasso tegevusloa olemasolu, seda nii juhul, kui (i) ettevõtte võtab krediidisaaajatelt makseid vastu passiivselt allpool punktis 1 kirjeldatud viisil ja mingisugust aktiivset suhtlust krediidisaaajatega ei toimu, kui ka juhul, kui (ii) ettevõtte võtab küll krediidisaaajatelt makseid vastu, aga krediidisaaajatega suhtleb maksete küsimuses täitemenetluse raames üksnes kohtutäitur. Seejuures pole välistatud, et kohtutäitur võtab täitemenetluse jooksul ettevõttega ühendust, et küsida ettevõtte seisukohta erinevates täitemenetluse raames tõusetuvates küsimustes. Lisaks võib ettevõtte olla jõustunud kohtulahendiga väljamõistetud võlgnevuse alusel olla võlausaldajana kaasunud kestvatesse pankrotimenetlustesse või kohustustest vabastamise või võla ümberkujundamise vms menetlustesse.

Ettevõtte praktikas on tõusetunud ka olukordi, kus Eesti kohtute jõustunud lahendite alusel on tulnud algatada täitemenetlusi Soome Vabariigis, kuna võlgnik on vahepeal kolinud elama Soome. Vastavalt Soome õigusele tuleb nn passiivregistrisse kantud asjade täitemenetlust uuendada iga kahe aasta tagant, kusjuures Soomes täitemenetluse raames kohtutäituri aktiivset suhtlust üldjuhul ei toimu.

KIOS teksti ja seletuskirja ning direktiivi (EL) 2021/2167 (edaspidi **direktiiv**) põhjal saame aru, et kuna KIOS-i peamiseks eesmärgiks on kaitsta (tarbijatest) krediidisaaajate huve, tagades, et neile suunatud aktiivne krediidihaldustegevus toimub seadusega reguleeritud subjekti poolt (nt tegevusloaga krediidiinkasso või ka kohtutäituri näol vastavalt KIOS § 4 lg 4 p-le 4), siis pelgalt kohtulahendi alusel või täitemenetluse raames krediidisaaajate poolt ettevõtte arvelduskontole tasutavate maksete vastuvõtmist ja kohtutäituri poolt saadetud küsimustele vastamist ei saa lugeda krediidihaldustegevuseks KIOS § 3 lg 2 tähenduses ja seega võimaldab KIOS sellist maksete vastuvõtmist jätkata ka pärast 31.12.2026. Samuti ei ole meie hinnangul KIOS-is antud krediidihaldustegevuse mõistega hõlmatud olukorrad, kus tulenevalt täitemenetlusele kohalduvatest õigusnormidest (nt Soome õigusest) on vajalik täitemenetluse

ESTONIA

Liivalaia 36
10132 Tallinn
Phone +372 626 4300
estonia@tegos.legal

ESTONIA

Kaluri 2
51004 Tartu
Phone +372 730 1610
estonia@tegos.legal

LATVIA

Elizabetes 63-11
LV-1050 Rīga
Phone +371 6788 9999
latvia@tegos.legal

LITHUANIA

Konstitucijos Ave. 21A
LT-08130 Vilnius
Phone +370 5251 4444
lithuania@tegos.legal

uuendamine vms puht-formaalne toiming või kus ettevõtte on jõustunud kohtulahendi alusel võlausaldajana kaasatud pankrotimenetlustesse või kohustustest vabastamise või võla ümberkujundamise vms menetlustesse. Palume kindluse saamiseks Rahandusministeeriumilt selgitust, kas meie ülaltoodud arusaam on õige.

1. KREDIIDISAAJATELT MAKSETE VASTUVÕTMISE VIISID

Käesolev selgitustaotlus puudutab nelja ettevõtte praktikas tõusetuda võivat stsenaariumit:

- 1) Ettevõtte võtab krediidisaaajatelt makseid vastu passiivselt, st maksed laekuvad ettevõtte arvelduskontole, mille andmed on krediidisaaajale teada, vastavalt krediidisaaaja suhtes (nt kohtulahendi alusel või täitemenetluse raames) varasemalt kehtestatud maksegraafikule või -kokkuleppele. Ettevõtte ei suhtle aktiivselt krediidisaaajatega ning ei võta krediidisaaajatega ühendust ega saada teateid ei maksetega seoses ega ka muudes küsimustes. Ka juhul, kui krediidisaaaja ei tee makseid tema suhtes kehtestatud maksegraafiku või -kokkuleppe järgi, ei toimu ettevõtte ja krediidisaaajatega vahel mingisugust suhtlust.
- 2) Ettevõtte võtab krediidisaaajatelt makseid vastu passiivselt (nagu ülal näites 1) vastavalt krediidisaaaja suhtes täitemenetluse raames varasemalt kehtestatud maksegraafikule või -kokkuleppele. Ettevõtte ei suhtle aktiivselt krediidisaaajatega (nagu ülal näites 1). Krediidisaaajatega võib suhelda (nt krediidisaaajatega ühendust võttes või neile teateid saates) täitemenetlust läbi viiv kohtutäitur enda seadusest tuleneva pädevuse piires. Kui kohtutäitur võtab täitemenetluse jooksul ettevõttega ühendust, et küsida ettevõtte seisukohta erinevates täitemenetluse raames tõusetuvates küsimustes, siis vastab ettevõtte kohtutäituri küsimustele.
- 3) Ettevõtte on jõustunud kohtulahendiga väljamõistatud võlgnevuse alusel võlausaldajana kaasatud pankrotimenetlustesse või kohustustest vabastamise või võla ümberkujundamise vms menetlustesse. Muu hulgas võib tekkida olukordi, kus menetluse lõppedes võlgnik nõuetest ei vabane ja ettevõttel on põhjust esitada kohtutäiturile uus täitmisaavaldus saamata jäänud nõuete osas.
- 4) Ettevõtte on Eesti kohtute jõustunud lahendite alusel võlgnike elukohamuutuse algatanud tõttu täitemenetlusi Soome Vabariigis, mis on vastavalt Soome õigusele kantud nn passiivregistrisse ja mida tuleb regulaarselt uuendada; kohtutäituriga aktiivset suhtlust üldjuhul ei toimu.

KIOS § 3 lg 2 järgi koosneb krediidihaldustegevus järgnevatest tegevustest: krediidilepingu või sellest tuleneva nõudega seotud rahaliste kohustuste sissenõudmine või tasumisele kuuluvate maksete kogumine krediidisaaajalt, krediidilepingust tulenevate nõuete või lepingutingimuste üle krediidisaaajaga läbirääkimiste pidamine, krediidilepingust tulenevate nõuetega või krediidilepinguga seotud kaebuste haldamine, krediidisaaaja teavitamine krediidilepingus sätestatud krediidasutuse või krediidiandja nõuete või krediidilepinguga seotud intressimäärade, tasude või maksete muutumisest. Ülalkirjeldatud stsenaariumid, kus krediidisaaajad teevad ettevõtte arvelduskontole makseid varasemalt kehtestatud maksegraafiku või -kokkuleppe alusel ning ettevõtte ja krediidisaaaja vahel puudub igasugune aktiivne suhtlus (sh juhul kui krediidisaaajaga suhtleb täitemenetlust läbi viiv kohtutäitur, kes mh võib ka võtta ettevõttega ühendust, et küsida seisukohta täitemenetluse raames tõusetuvates küsimustes), ei ole meie arusaama järgi hõlmatud KIOS § 3 lg-s 2 sätestatud krediidihaldustegevuse definitsiooniga, sest

nende puhul ei toimu maksete aktiivset sissenõudmist või kogumist. Samuti pole jõustunud kohtulahendi alusel või täitemenetluse raames krediidisaaajale kehtestatud maksete passiivse vastuvõtmise puhul asjakohane rääkida krediidisaaajaga läbirääkimise pidamisest, nõuetega või krediidilepinguga seotud kaebuste haldamisest või krediidilepinguga seotud intressimäärade, tasude või maksete muutumisest. Sama kehtib meie hinnangul ka olukordades, kus ettevõtte on võlausaldajana kaasunud kestvatesse pankrotimenetlustesse või kohustustest vabastamise või võla ümberkujundamise vms menetlustesse, mille kulgemise ja tulemuse aktiivseks mõjutamiseks puudub ettevõttel võimalus, ning ka neljanda ülaltoodud stsenaariumi puhul, kus vajadus kestvate täitemenetluste regulaarselt uuendada tuleneb Soome õigusest, mitte ettevõtte tahtest; vastasel korral täitemenetlus katkeks.

2. SELGITUSTAOTLUS

Palume Rahandusministeeriumilt selgitust alljärgnevates küsimustes:

- 1) Kas esimeses ülal punktis 1 kirjeldatud stsenaariumitest, kus ettevõtte võtab krediidisaaajatelt passiivselt vastavalt krediidisaaaja suhtes (nt kohtulahendi alusel või täitemenetluse raames) varasemalt kehtestatud maksegraafikule või -kokkuleppele makseid vastu (st maksed laekuvad ettevõtte arvelduskontole) ning mingisugust aktiivset suhtlust krediidisaaajatega ei toimu (sh juhul, kui krediidisaaaja maksegraafikut või -kokkulepet rikub), on ettevõtte tegevus kvalifitseeritav krediidihaldustegevusena, mis eeldab alates 01.01.2027 krediidiinkasso tegevusluba?
- 2) Kas teises ülal punktis 1 kirjeldatud stsenaariumitest, kus ettevõtte võtab krediidisaaajatelt passiivselt vastavalt krediidisaaaja suhtes täitemenetluse raames varasemalt kehtestatud maksegraafikule või -kokkuleppele makseid vastu ning krediidisaaajatega suhtleb maksete küsimuses üksnes täitemenetlust läbi viiv kohtutäitur enda seadusest tuleneva pädevuse piires (mh võttes ettevõttega ühendust täitemenetluse raames tõusetuvates küsimustes), on ettevõtte tegevus kvalifitseeritav krediidihaldustegevusena, mis eeldab alates 01.01.2027 krediidiinkasso tegevusluba?
- 3) Kas kolmandas ülal punktis 1 kirjeldatud stsenaariumitest, kus ettevõtte on jõustunud kohtulahendiga väljamõistetud võlgnevuse alusel võlausaldajana kaasatud pankrotimenetlustesse või kohustustest vabastamise või võla ümberkujundamise vms menetlustesse, on ettevõtte tegevus kvalifitseeritav krediidihaldustegevusena, mis eeldab alates 01.01.2027 krediidiinkasso tegevusluba? Kas vastus oleks erinev, kui ettevõtte olukordades, kus võlgnik pankroti- vm menetluse lõppedes nõuetest ei vabane, esitab kohtutäiturile uue täitmisavalduse menetluse käigus saamata jäänud nõuete osas?
- 4) Kas neljandas ülal punktis 1 kirjeldatud stsenaariumitest, kus ettevõttel on tulnud Eesti kohtute jõustunud lahendite alusel võlgnike elukohamuutuse tõttu algatada täitemenetlusi Soome Vabariigis, mida ettevõttel tuleb vastavalt Soome õigusele regulaarselt uuendada, on ettevõtte tegevus kvalifitseeritav krediidihaldustegevusena, mis eeldab alates 01.01.2027 krediidiinkasso tegevusluba?

Kõigile küsimustele vastame hea meelega, nii e-kirja (olger.kaelep@tegos.legal) kui telefoni (+372 58 150 160) teel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Olger Kaelep

vandeadvokaat